

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Avaritia sitis inexplebilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

rem, illi præbet. Sub finem nefandi convivii (quod sol, ne videret, refugit) capita illi & manus filiorum ostendit, quasque dapes absumpserit, narrat. Ille diras omnes & execrationes in nefandæ mensæ structorem regressit, & novo scelere scelus ulcisci cogitavit.

Cæterum Thyestes nihilo melior, quam frater Atreus, ex infando concubitu (filia scilicet) *Agisthum* fustulit, quem infantulum, mater sceleris tegendi causâ, feris exposuit in silvis; sed is à pastore inventus, eiusque beneficio nutritus est, adhibitâ caprâ, quæ lac ei præbuit; unde appellationem *Agisthi* accepit. Hic adultior factus, impellente patre, Atreum patrum interfecit, & eiusdem filium *Agamemnona*, adjunctus à *Clytemnestra* illius uxore, cum qua etiam turpissimè consueverat, per infidias obruncavit. Cædem adultera, *Orestis* quoque filio machinabatur, nisi *Electra* sororis solertiâ neci subtractus & ad *Strophium*, regem *Phocidis*, clam educandus missus fuisset. Qui adultiore jam ætate Argos rediit: & cum Legatis Phocensibus (quos *Strophius* ad *Agisthum* miserat, tanquam *Orestis* mortem nuntiatus) ad *Clytemnestram* intrōmissus, unâ cum adultero eam interemit. Propter quod scelus agitatus est furii *Orestes*, quibus non ante purgari potuit, quam ad aram *Diana Taurisæ*, à *Pylade* amicissimo perductus, perpetrata facinora expiasset. Alii referunt, à sorore eius *Iphigenia* (cùm per *Ulysses* astu abducta, quasi *Achilli* nuptura, jamjam immolanda esset, *Diana*que eius miserta, cervam substituisset) in Tauricam regionem translata, & à *Thoante* rege sacris eius deæ (quæ humana carne fiebant) præfecta, fratrem *Orestem* agnitum, crudeli sacrificio liberatum, cum eo, occisô *Thoante*, fugam in Italiam fuisse arreptam: denique tamen morsu viperæ occisum. Habuit verò *Orestes* omnium profectionum & periculorum socium *Pyladem*, cum quo tam sanctè amicitiam coluit, ut alter pro altero mori non recusârit. Cùm ignorante *Thoante* (inquit *Tullius* in *Lælio*) uter esset *Orestes* (quem morte destinârat) *Pylades* verò se *Orestem* esse diceret, ut pro illo necaretur, *Orestes* autem ita ut erat, *Orestem* se esse perseveraret, utrique à circumstantibus applausum est.

Ethica.

I. (a) Luculentum divitis avaritiæ schema *Tantalus* est, ideòque ommissis cæteris, quæ fabula dedocere possent vitia, hanc in *Tantalo* persequemur. Hospitiò deos excepiisse fingitur, quia dives erat, & divitiæ

P p

viden-

(a) Avaritia suis inexplebilis.

videntur homines ad deorum consortium evehere, cum nihil non possit pecunia, beatúsque putetur, quisquis eas possidet. Honores, gloria, fama, nobilitas, plausus hominum, & rerum omnium felicitas comitantur opulentiam. Filium *Pelopem* apposuit in cibum caelestibus convivis. Quid enim? avarus etiam ossa rodit sua, & sanguinem, si posset, vestigalem faceret. Nullum est officium, inquit Tullius *pro Quintio*, tam sanctum atque solenne, quod non avaritia comminuere atque violare solet. Vilis est ei honestas omnis, fides, pietas, religio, cui pretiosa sitis est auri. Deum avarus prodit, nedum homines; patriam, parentes, liberos venales expositurus, si liberalem emptorem inveniat. Egregie Sallustius in *Catilinaria*: Avaritia fidem, probitatem, ceterasque bonas artes subvertit; proque his superbiam, crudelitatem, deos negligere, omnia venalia habere edocuit. Et Satyricus,

----- Sed quæ reverentia legum.

Quis metus aut pudor est unquam properantis avari?

Et illa *Furiarum* maxima, scilicet *Megara*, quæ juxta Maronem,

--- manibus prohibet contingere mensas,

Exurgitque facem attollens, atque intonat ore.

Quid aliud est quam mordax cura, perdia pernox avarum excrucians, & nullam ei quietis partem concedens; in lecto, in mensa, ubique assidet truci aspectu, & miserum torquet, partim sollicitudine acquirendi, partim metu acquisita non amittendi; absterret ab epulis, dum *Euclio* suum ipse defraudat genium, & vel jam putrida & rancida apponit; vel tam sordide & præparcè, ut merito audiat illud *Martialis* lib. 5. *σύννα νεεῖζεν. Ficus dividit*, & quod *Aristotelis* ait, *Cuminum secat*. Id quod memoratus Poëta cuidam esuritori occidit lib. 1.

Déque decem plures semper servantur olivæ;

Explicat & cœnas unica mensa duas.

Dum reliquæ in alteram & tertiam inferuntur, nec tamen præ sortitæ comeduntur. *Lepidius Plautus* in *Aulularia*, Act. 2. Scena 4. de *Sordissimo Euclione*.

Qui divum atque hominum clamat continuo fidem,

Suam rem perisse, seque eradicari,

De suo sigillo fumus si quæ exit foras;

Quin dum it dormitum, follem obstringit ob gulam,

Ne quid animæ fors amittat dormiens.

Aquam hercle plorat, cum lavat, profunderè;

Quia

Quin ipsi pridem tonsor ungues dempserat,
Collegit, omnia abstulit prælegmina.

Et Juvenalis. Sat. 10.

--- Plures nimiam congesta pecunia curam
Strangulat, & cuncta exsuperans patrimoniam census.

Offendit id Plautus in citata Comæd. Quantis Euclio, senex ille
curis & intemperis ollam auro fartam, de loco in locum identidem trans-
fert? quam latebram nullam satis tutam putat? quantum oculos emissi-
tios, vel in lusca, & semicæca anu metuit? Chilon Philosophus interro-
gatus, quid essent divitiæ? respondit: Thesaurus malorum, calamitatis
viaticum, improbitatis alimentum. Tullius paradox. 1. nunquam exple-
tur, nec saturatur cupiditatis sitis: neque solum, eam qui habent, libi-
dine augendi excruciantur: sed etiam amittendi metu. Horatius lib. 1.
Sat. 1.

An vigilare metu exanimem noctesque diesque
Formidare malos fures, incendia, servos,
Ne te compilent fugientes: hoc juvat?

Tantalum inter opes magnas inopem fecit copia. Horatius lib. 2.

Sat. 1. Divites sordidos exagitat.

Tantalus à labris sitiens fugientia captat
Pocula. Quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur: congestis undique saccis
Indormis inhians, & tanquam parcere sacris
Cogeris, aut pictis tanquam gaudere tabellis.

Ecclesiastæ pronuntiatum est: cap. 5.

Avarus non implebitur pecunia, nam

Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia, crescit.

Avaritia similis hypropi:

Quò plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.

S. Augustinus serm. 15. de diversis. c. 15. Divitiæ, inquit, non
afferunt satietatem, sed inflammant cupiditatem; nam vidimus quos-
dam, cum haberent parvam pecuniam, parvis lucris fuisse contentos; sed
postquam cœpit eis abundare, avaritia fauces non clausit, sed extendit:
non irrigavit, sed accendit: poculum respuunt, quia fluvium sitiunt.
Et Senec. Epist. 23. Vidisti aliquando canem missa à Domino frustra pa-
nis, aperto ore captantem? quidquid accipit, protinus integrum devo-
rat, & semper ad spem futuri inhiat. Idem evenit nobis, quidquid ex-

ſpectantibus fortuna projecit, id ſine ullâ voluptate dimittimus ſtatim, ad rapinam alterius erecti. Simile eſt illud Boëtii.

Nil jam parva videntur;
Sed quaſita vorans, ſœva rapacitas
Alios pandit hiatus.

En imaginem Tantalii. Talis fuit Rufinus ille, Prætorii apud Theodoſium Imperatorem Præfectus, & proditor, de quo Claudianus.

Non Tarſiſiacis illum fatiaret arenis
Tempeſtas pretioſa Tagi, non Stagna rubentis
Aurea Pactoli; totumque exhauſerit Hermum,
Ardebit majore ſiti.

Nimirum qui mare bibunt, plus ſitiunt, quia falſum eſt; qui opibus ſe ingurgitant, unâ cupiditatem opum hauriunt. Seneca in Hercule Furente:

Componit opes gazis inhians,
Et congeſto pauper in auro eſt.

Avaro namque opes quàm affluunt, tam effluunt.

Memorable eſt, quod à ſcriptoribus traditur, Semiramidem Aſſyriorum reginam, hanc marmori ſepulchrali ſententiam inſcripſiſſe: *Quicumque Rex penuriam pecuniæ paſſus fuerit; hoc patefacto monumento, quantumque voluerit, accipiet.* Quam inſcriptionem Regibus Aſſyriis vel negligentibus, vel mendacem credentibus, imperio ad Perſas translato, de Dariis unus (quorum plures fuerunt) auri cupiditate ſtimulatus, monumentum effregit, pro pecunia mordaciſſimum convitium reperit. *Niſi vir nequam eſſes, ac nummorum inſatiabilis gurgis: nunquam eò deſcendiſſes; ut cadaverum loculos ſcrutareres.* Unde colligis, quoties deludatur ſitis Avaritiæ.

II. (b) Atque hæc de Tantalò, cuius progenies cum avito ſanguine ſcelera traxit. Libidine, ambitione, diſcordia, odiis inteſtinis, fraudibus, parricidali ferro graſſabantur in ſe mutuo. Nempe malus corvus, malum ovum. Parentum vitia transfunduntur in liberos. In Thyeſte flagitiorum initium inceſtus, inde inſidiæ Atreo paratæ, & fatalis arietis furtiva ablatio, & fuga dolofa. Atreus crudelitatis & perfidiæ monſtrum, immaniſſimus latro, ultionem exegit, naturæ humanæ horreſcendam. Sub ſpecie amicitia, dum fratrem amplectitur, oſculatur, ad cœnam invitatur; pro menſa hoſpitali macellum, pro epulo carnificinam inſtruxit inſandam, à quâ Sol ipſe oculos avertit. Adeò parata eſt ingeniis crudelibus

(b) *Qualis ſtirps, tales rami.*